

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z wniosku W.R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W.
Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych
o wysokość emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 lipca 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 8 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 15 stycznia 2015 r. oddalił odwołanie W. R. wniesione od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W. z dnia 15 czerwca 2013 r. i z dnia 30 stycznia 2014 r., w których odmówiono ubezpieczonemu prawa do przeliczenia emerytury.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2016 r. oddalił apelację wnioskodawcy.

Sądy obu instancji odmówiły skarżącemu prawa do przeliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury w oparciu o dokumentację zastępczą i zeznania świadków. Sądy ustaliły wynagrodzenie otrzymywane przez ubezpieczonego w P. w P. w latach 1970-1978 r. w oparciu o zaświadczenie o

zatrudnieniu i wynagrodzeniu wydane przez to przedsiębiorstwo na podstawie dostępnej dokumentacji pracowniczej.

Skargę kasacyjną wniósł ubezpieczony, zarzucił naruszenie:

- art. 278 § 1 k.p.c. przez bezzasadne oddalenie wniosku o dopuszczenie i przeprowadzenie w postępowaniu apelacyjnym dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości celem wyliczenia wynagrodzenia wnioskodawcy z tytułu świadczenia przez niego pracy w godzinach nadliczbowych w latach 1970- 1978;

- art. 322 k.p.c. poprzez stwierdzenie, że sprawa niniejsza nie należy do kategorii spraw objętych tym przepisem podczas gdy istotą sprawy jest ustalenie wysokości wynagrodzenia wnioskodawcy w latach 1970-1978 w P. w P. będącego podstawą ustalenia wysokości świadczeń emerytalnych i w tej sytuacji przedmiot sprawy mieści się w dyspozycji przepisu art. 322 k.p.c.

Wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz oczywista zasadność skargi kasacyjnej. W jego ocenie przesłanki te wynikają z tego, że Sąd drugiej instancji bezpodstawnie uważa, iż art. 322 k.p.c. nie ma zastosowania do spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, których tematem jest ustalenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru. Zdaniem skarżącego sprawy tego rodzaju należy zakwalifikować jako spór „o dochody” w rozumieniu art. 322 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie nie występuje zagadnienie prawne, które w myśl art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. można zakwalifikować jako istotne. Nie jest również dostrzegalne oczywiste naruszenie przez Sąd drugiej instancji art. 322 k.p.c.

Na początek trzeba wskazać na kwestię ogólną. Ubezpieczony dostrzega istotne zagadnienie prawne w sprawie, gdy w istocie sprowadza się ono do wykładni art. 322 k.p.c. Zabieg ten staje się zrozumiały, jeśli weźmie się pod uwagę, że zabiegi interpretacyjne nad wskazanym przepisem nie prowadzą do wniosków głoszonych przez ubezpieczonego. Skarżący pominął jednak, że jednoznacznej wykładni przepisu nie można zniweczyć za pomocą rozstrzygnięć sądowych, opierających się na racjach pozanormatywnych. Sąd Najwyższy odwołując się do

kategorii „zagadnień prawnych” nie ma prawa przełamywać jasnej woli ustawodawcy.

Zgodnie z art. 322 k.p.c. uprawnienie polegające na zasądzaniu przez sąd odpowiednich sum według własnej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy, jest limitowane. Dotyczy bowiem tylko określonej grupy spraw, to jest, żądań o naprawienie szkody, o dochody, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenie z umowy o dożywocie.

Wprawdzie w judykaturze przyjmuje się szerokie rozumienie pojęcia "dochody" z art. 322 k.p.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2017 r., I PK 71/16, LEX nr 2269111), to jednak sprawa z odwołania od decyzji przeliczającej wysokość emerytury, z oczywistych względów, nie mieści się w zakresie jego desygnatów. Oceny tej nie zmienia to, że wskaźnik wysokości podstawy świadczenia uzależniony jest od wysokości udowodnionego wynagrodzenia ubezpieczonego. Czym innym jest bowiem algorytm obliczania emerytury, a czym innym sprawa o dochody, o której mówi art. 322 k.p.c.

Kierując się powyższą wykładnią Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach wskazywał, że w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawie o przeliczenie wysokości emerytury możliwe jest dopuszczenie i przeprowadzenie wszelkich dowodów, w tym także dowodu z zeznań świadków lub przesłuchania samego wnioskodawcy. Nie jest jednak możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o jakąś hipotetyczną uśrednioną wielkość wynagrodzenia uzyskiwanego przez ubezpieczonego (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 r., I UK 36/07, LEX nr 390123; z dnia 26 stycznia 2012 r., I UK 218/11, LEX nr 1162650; z dnia 2 lutego 1996 r., II URN 3/95, OSNAPiUS 1996 nr 16, poz. 239; z dnia 25 lipca 1997 r., II UKN 186/97, OSNAPiUS 1998 nr 11, poz. 342; z dnia 14 czerwca 2006 r., I UK 115/06, OSNP 2007 nr 17-18, poz. 257; z dnia 8 sierpnia 2006 r., I UK 27/06, OSNP 2007 nr 15-16, poz. 235; z dnia 7 grudnia 2006 r., I UK 179/06, LEX nr 342283; z dnia 6 stycznia 2009 r., II UK 117/08, OSNP 2010 nr 13-14, poz. 167 i z dnia 26 stycznia 2012 r., I UK 218/11, LEX nr 1162650).

Biorąc pod uwagę funkcje stawiane skardze kasacyjnej, a przede wszystkim zdominowanie jej roli interesem publicznym, przejawiające się w przypadku przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. w dążeniu do wyjaśnienia nowych albo

kontrowersyjnych instytucji prawnych, zrozumiałe staje się, że Sąd Najwyższy nie powinien przyjmować do rozpoznania skargi kasacyjnej poddającej pod rozagę zagadnienie prawne, w sytuacji, gdy zostało ono w orzecznictwie wyczerpująco i jednolicie wyjaśnione, a nadto w istocie zmierza do dokonania wykładni przepisu wbrew jego językowej wersji. W takim przypadku zagadnienie prawne nie charakteryzuje się „istotnością”, czyli nie jest doniosłe dla praktyki stosowania prawa, jak również nie wpływa na rozwój określonych instytucji prawnych. Z tych samych powodów skargi kasacyjnej nie można traktować jako oczywiście uzasadnionej.

Dlatego Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

as